

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет сценічного мистецтва
Кафедра майстерності актора

МАЙСТЕРНІСТЬ АКТОРА

Програма та навчально-методичні матеріали до курсу

Харків, ХДАК, 2023

УДК 792/028

М 14

Друкується за рішенням науково-методичної ради
Харківської державної академії культури
(протокол № 9 від 29.03.2023 р.)

Рецензенти:

Кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри майстерності актора Харківської державної академії культури
Мізяк Віталій Дмитрович

Заслужений діяч мистецтв України, декан факультету сценічного мистецтва, доцент кафедри майстерності актора Харківської державної академії культури
Борис Ігор Олександрович

Укладач:

Викладач кафедри майстерності актора Харківської державної академії культури Февральова С.В.

М 14 Майстерність актора : програма та навчально-методичні матеріали для бакалаврів 3 курсу спец. 026 «Сценічне мистецтво», освітня програма «Акторське мистецтво драматичного театру та кіно» факультету сценічного мистецтва / М-во культури та інформ. політики України, Харків. держ. академія культури, Ф-т сценічного мистецтва, Каф. майстерності актора ; [уклад. С. В. Февральова]. — Харків : ХДАК, 2023. — 22 с.

УДК 792.028(073)

© Харківська державна академія культури, 2023
© Февральова С.В., 2023

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ.....	4
АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ.....	9
ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	11
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	15
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НИХ.....	15
САМОСТІЙНА РОБОТА ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НЕЇ.....	16
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ.....	18
ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	18
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	20

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1	Назва дисципліни	Майстерність актора
2	Викладач	Феральова Світлана Вячеслаівна
3	Контактні дані викладача (роб.тел., емейл)	svitlana_fievralova@xdak.ukr.education
4	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
5	Рік підготовки	3
6	Семестр	5, 6
7	Лекції (год.)	20
8	Практичні (семінарські, лабораторні) заняття (год.)	52
9	Самостійна робота (год.)	210
10	Індивідуальна робота (год.)	33
11	Кількість кредитів	15
12	Загальна кількість годин	315
13	Види поточного контролю	Перевірка теоретичних знань, перевірка практичних знань, перегляд практичних показів
14	Вид підсумкового контролю	іспит

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Місцедисципліни в програмі навчання

Навчальна дисципліна «Майстерність актора» покликана допомогти студентам оволодіти основними елементами майстерності актора у створенні художнього образу, надати базові знання в роботі актора в українській та західній класичній драматургії.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

«Майстерність актора» – обов'язкова навчальна дисципліна, яка є головною частиною загальної системи викладання фахових дисциплін, для виховання та різнобічного гармонійного розвитку фахівців спеціалізації «Акторське мистецтво драматичного театру та кіно».

2.3. Мета вивчення дисципліни – ідейна і професійна підготовка майбутнього актора драматичного театру і кіно, озброєного знаннями та вміннями, які необхідні для вирішення широкого кола проблем з виховання професійних акторів для драматичних театрів, кіно і телебачення.

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

- оволодіти знаннями теорії акторського мистецтва;
- продовження роботи студентом над собою і перші спроби зрозуміти, осмислити і самому здійснити проникнення у внутрішній світ іншої людини;
- оволодіти навичками акторської техніки;
- сформувавши досвід творчої діяльності в театрі та кіно.

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

У студентів мають бути сформовані наступні загальні компетентності:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність орієнтуватися у предметній області та розумітися на професійній діяльності.
- Здатність використовувати інформаційні й комунікативні технології.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети
- Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність визначати та реалізовувати поставлені завдання і взяти обов'язки.
- Здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень, домагатися морального і фізичного вдосконалення своєї особистості.
- Здатність приймати нестандартні рішення, вирішувати проблемні ситуації.
- Здатність к адаптації до нових ситуацій, переоцінювати накопиченого досвіду, аналізувати свої можливості.
- Здатність працювати в театральному колективі.

Професійні компетентності:

- Здатність дотримуватися норм професійної етики.
- Здатність до професійної мобільності та вміння адаптуватися до нових завдань.
- Здатність до самоорганізації, критики та самокритики.
- Здатність застосовувати фахові знання на практиці.
- Здатність визначати індивідуальні потреби.

У студентів мають бути сформовані наступні фахові компетентності:

- Здійснювати акторську діяльність у соціально значимих міжнародних, регіональних, обласних, муніципальних театральних установах, спрямованих на художньо-естетичний розвиток усіх категорій населення.
- Генерувати ідеї та здійснювати інтерпретацію сценічного образу (дійової особи вистави).
- Аналізувати (усно і письмово) сценічний твір.
- Вільно орієнтуватися в напрямках, стилях, жанрах, формах світового й українського сценічного мистецтва.
- Оперувати специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, акторсько-виконавськими) при створенні та презентації сценічного образу.
- Здійснювати вибір художнього твору (з подальшим його аналізом) для показу (демонстрації); визначати спосіб його інтерпретації.
- Брати участь у громадських дискусіях стосовно питань з історії сценічного мистецтва, його актуального стану та тенденцій розвитку.

- Оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї сценічного образу.
- Викладати дисципліни, що пов'язані з майстерністю актора у загальноосвітніх школах, організаціях професійної освіти та додаткової освіти для дітей і молоді.

Уміння:

- вірно розуміти завдання, що перед ними ставляться, на основі отриманої від викладача вербальної інформації;
- вірно виконувати на практиці отримане завдання за відведений період часу;
- запам'ятовувати (тобто фіксувати) отримане завдання та самостійно працювати над вдосконаленням техніки його виконання;
- застосовувати отримані знання у практичній діяльності;
- орієнтуватися у часі, просторі та ритмі, знаходити своє місце у просторі сцени;
- поєднувати мову або вокал у русі;
- вміти працювати в різних жанрах драматургії;
- вільно застосовувати основні принципи творчого розвитку сценічного мистецтва, намагаючись впливати на соціокультурні зміни;
- ефективно формувати комунікаційну стратегію;
- креативно мислити відповідно до проблематики сценічного мистецтва, генерувати ідеї, бути рішучим у провадженні нових стратегій;
- приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах розвитку театального мистецтва;
- надавати фахівцям і нефхівцям інформацію, ідеї та власний досвід в галузі професійної діяльності;
- розробляти інноваційні технології в аспекті акторської діяльності, застосовувати їх на практиці, безперервно підвищуючи у цьому власну кваліфікацію;
- відповідати за налагодження гармонійних відносин у колективі;
- бути здатним вчитися упродовж життя, здатним до подальшого навчання з високим рівнем автономності;
- бути відповідальним за професійний розвиток окремих осіб та/або театральних колективів.

Комунікація.

- надавати фахівцям і нефахівцям інформацію, ідеї та власний досвід в галузі професійної діяльності;
- розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва;
- вільно застосовувати основні принципи творчого розвитку сценічного мистецтва, намагаючись впливати на соціокультурні зміни.

Автономія та відповідальність.

Випускник програми повинен бути відповідальним за розвиток професійного знання і практик, зокрема:

- відповідати за налагодження гармонійних відносин у колективі;
- бути здатним вчитися упродовж життя, здатним до подальшого навчання з високим рівнем автономності;
- бути відповідальним за професійний розвиток окремих осіб та/або театральних колективів;
- приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах розвитку театального мистецтва;
- бути здатним самостійно виконувати творчі завдання.

У результаті навчання студенти повинні:

- **набути** концептуальні знання, включаючи певні знання сучасних досягнень в сценічному мистецтві та виробництві;
- **вміти** критично осмислювати основні теорії, принципи, методи і поняття у навчанні та професійній діяльності;
- **вільно** володіти основними положеннями теорії майстерності актора та професійною термінологією.

3. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Політика виставлення оцінок (пропущені заняття, відпрацювання пропусків): **кожна оцінка виставляється відповідно до**

розроблених викладачем та заздалегідь оголошених студентам критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента; у випадку не виконання всіх зазначених завдань, до екзамену здобувач не допускається; пропущені заняття мають бути відпрацьовані (всі практичні завдання повинні бути виконані).

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності (плагіат, поведінка в аудиторії): конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. Плагіат та інші форми нечесної роботи неприпустимі. Недопустимі підказки під час усного опитування та списування у ході контрольних робіт, на іспиті. **Норми академічної етики:** дисциплінованість; дотримання субординації; чесність; відповідальність; використання гаджетів заохочується лише при дистанційній роботі.

3.3. Програма навчальної дисципліни:

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
V семестр						
Тема 1. Підготовчий період у роботі студентів над дипломною виставою. Знайомство з п'єсою. Читка п'єси режисером (педагогом).	20		5			15
Тема 2. Аналіз п'єси, часу, місця дійства, епохи дійства. Визначення завдання, теми вистави.	22		5			17
Тема 3. Обговорення і аналіз характерів образів, мотивів їх вчинків, зовнішніх характеристик персонажів.	23		6			17
Тема 4. Задум режисера (педагога), визначення зовнішнього образу вистави у контексті сучасностей. Обговорення основних сценографічних композицій майбутньої вистави.	23		6			17
Тема 5. Робота над роллю, другий план. Внутрішній монолог. Кінострічка бачення в	39		6		16	17

побудові внутрішнього монологу. Сфера свідомості персонажу. Темп і ритм дійства.						
Тема 6. Сфера почуттів персонажу. Емоції і рефлексії, спосіб існування актора у виставі.	23		6			17
Разом	150		34		16	100
VI семестр						
Тема 7. Читка та обговорення дій п'єси.	24		4			15
Тема 8. Аналіз подій 2 та 3 дії, визначення наскрізної дії.	30		5			19
Тема 9. Поява нових персонажів. Обговорення характерів, біографій, сфери свідомості, області почуттів героїв.	31		6			19
Тема 10. Розбір по ролям, цілям, шматкам і задачам образів 2 та 3 дії.	31		6			19
Тема 11. Мізансценування, планування картин в репетиційних виставах.	32		7			19
Тема 12. Робота з масовкою, характери, мізансцени.	62		10		17	19
Разом	165		38		17	110
Усього годин	315		72		33	210

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3 курс, 5 семестр		
1	Підготовчий період у роботі студентів над дипломною виставою. Знайомство з п'єсою. Читка п'єси режисером (педагогом). <i>Мета:</i> ознайомитись з п'єсою, автором. <i>Завдання:</i> 1). Дослідити життєвий та творчий шлях автора в контексті певного історичного періоду. 2). Розкрити світогляд автора. 3). Визначити ідею, актуальність.	5
2	Аналіз п'єси, часу, місця дійства, епохи дійства.	5

	<p>Визначення зверх задачі, теми вистави.</p> <p><i>Мета:</i> вміти аналізувати драматургічний матеріал для майбутнього сценічного втілення.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Розкрити головний конфлікт. 2). Визначити надзавдання і наскрізну дію. 3). Зробити дієвий аналіз п'єси. 	
3	<p>Обговорення і аналіз характерів образів, мотивів їх вчинків, зовнішніх характеристик персонажів.</p> <p><i>Мета:</i> навчитися втілювати сценічний образ в різних історичних епохах, жанрах, стилях класичної драматургії.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Дослідити біографію персонажу. 2). Розкрити світогляд персонажу. 3). Встановити спосіб мислення персонажу. 4). Створити характер майбутнього сценічного образу. 5). Знайти характерні риси персонажу і відтворити їх в своїй поведінці. 	6
4	<p>Задум режисера (педагога), визначення зовнішнього образу вистави у контексті сучасностей. Обговорення основних сценографічних композицій майбутнього вистави.</p> <p><i>Мета:</i> Створити просторове і художнє рішення майбутньої вистави.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Дослідити стиль, жанр, час написання драматургічного твору. 2). Створити художнє рішення майбутньої постанови. 3). На сценічному майданчику побудувати у вигорідках майбутнє рішення сценічного уривку. 4). Підбір костюмів, реквізиту, гриму відповідно до потреб і задач постанови. 5). Поєднати під час репетиції всі компоненти сценічної виразності з подальшими виправленнями, уточненнями, доповненнями. 	6

5	<p>Робота над роллю, другий план. Внутрішній монолог. Кінострічкабачення в побудовівнутрішнього монологу. Сфера свідомості персонажу. Темп і ритм дійства.</p> <p><i>Мета:</i> Навчитися розкривати світогляд персонажу шляхом оволодіння внутрішнім монологом.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Вміти промовляти в голос думки свого персонажу, які виникають під час спілкування з партнером. 2). Під час роботи над сценічним образом закріпити думки персонажу в своїй свідомості. 3). Освоїти спосіб мислення і послідовність дії свого героя. 4). Імпровізаційно промовляти в голос весь хід думок свого персонажу. 5). Засвоїти безперервний внутрішній монолог сценічного образу. 	6
6	<p>Сфера почуттів персонажу. Емоції і рефлексії, спосіб існування актора у виставі.</p> <p><i>Мета:</i> навчитися втілювати сценічний образ в різних історичних епохах, жанрах, стилях класичної драматургії.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Дослідити біографію персонажу. 2). Розкрити світогляд персонажу. 3). Встановити спосіб мислення персонажу. 4). Створити характер майбутнього сценічного образу. 5). Знайти характерні риси персонажу і відтворити їх в своїй поведінці. 	6
3 курс, 6 семестр		
7	<p>Читка та обговорення дійп'єси .</p> <p><i>Мета:</i> розподіл ролей урахуванням індивідуальних особливостей кожного студента.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Читка літературно-художніх джерел. 2). Обговорення дійп'єси. 	4

8	<p>Аналіз подій 2 та 3 дії, визначення наскрізної дії.</p> <p><i>Мета:</i> Вміти аналізувати драматургічний матеріал для майбутнього сценічного втілення.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Розкрити головний конфлікт. 2). Визначити надзавдання і наскрізну дію. 3). Зробити дієвий аналіз 2 та 3 дії. 4). Визначити відповідну подію 2 та 3 дії. 5). Відокремити головну проблему персонажу. 	5
9	<p>Появу нових персонажів. Обговорення характерів, біографій, сфер свідомості, області почуттів героїв.</p> <p><i>Мета:</i> опанувати застільним періодом як методом роботи актора при створенні сценічного образу в світовій класичній драматургії.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Дослідити біографію нових персонажів. 2). Розкрити світогляд нових персонажів 3). Встановити спосіб мислення персонажів. 4). Створити характер майбутнього сценічного образу. 5). Знайти характерні риси персонажу і відтворити їх в своїй поведінці. 	6
10	<p>Розбір по ролям, цілям, шматкам і задачам образів 2 та 3 дії.</p> <p><i>Мета:</i> оволодіти методом роботи по шматкам і задачам.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Визначення цілей всіх персонажів. 2). Формування образу. 3). Прослідити значення уяви та фантазії під час створення сценічного образу. 4). Створити лінію поведінки зовнішнього і внутрішнього життя персонажу (дійовалінія). 5). Опанувати процес втілення сценічного образу. 	6
11	<p>Мізансценування, планування картин в репетиційних вигорках.</p> <p><i>Мета:</i> оволодіти мізансценою як пошуком таких рухів, таких поз, які найкраще відповідали б просторовому запису ролі.</p>	7

	<p><i>Завдання:</i></p> <p>1). Вміти через зовнішні фізичні взаємовідносини діючих осіб виражати їх внутрішні (психологічні) стосунки та дії.</p> <p>2). Оволодіти мізансценою як вираженням наскрізної дії і над завдання актора.</p> <p>3). Опанувати мізансцену як пластичну форму вираження у просторі і часі внутрішньої суті завершеного уривку сценічної дії.</p>	
12	<p>Робота з масовкою, характери, мізансцени.</p> <p><i>Мета:</i> відтворення дипломної вистави.</p> <p><i>Завдання:</i></p> <p>1). Вміти розташовуватися на сцені в певному поєднанні з навколишнім речовим середовищем (декорації, реквізит тощо), в тіч і інші моменти вистави.</p> <p>2). Засвоїти мізансцену як сценічне життя людського тіла.</p> <p>3). Прогони вистави.</p>	10
	Разом	72

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Мета практичних завдань – не тільки розвиток майстерності кожного студента, а й виховання, в першу чергу, актора-громадянина з високим рівнем моральності і культури поведінки, засобами свого мистецтва.

Вирішити це завдання можливо за допомогою опанування всього курсу даної дисципліни (теорія, практика, самостійна та індивідуальна робота), закріпивши знання за допомогою сценічного показу.

Робота над складними психофізичними завданнями з використанням словесної дії та допоміжних засобів виразності.

Виконання практичного завдання відбувається в такій послідовності:

- навчитися вибудовувати лінію поведінки ролі за текстом п'єси;

- виховати у студента здатність виконувати захоплено та цілеспрямовано будь-яку, навіть зовсім просту сценічну дію;
- привити студенту почуття відповідальності за кожне виконаний ним рух;
- підтримувати емоційний тонус на високому рівні протягом всього навчального періоду.

6. Темі індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Робота над сценічним образом	16
2.	Створення сценічного образу	17
	Разом	33

7. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до вимог “Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців” індивідуальна робота студентів може включати в

себе: участь у роботі студентського наукового гуртка з театру та кіно; студентських конференціях, конкурсах, написання сценаріїв та їх постановки; практичні роботи у театрі, на телебаченні та кіно; участь у виставах, кінозйомках, на телебаченні та інші форми роботи.

Вибір студентом видів індивідуальної роботи здійснюється на альтернативній основі за власними інтересами і попереднім узгодженням з викладачем. Організацію, контроль та оцінку якості виконання індивідуальної роботи студентів здійснює викладач, який закріплюється кафедрою за студентською навчальною групою.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
5 семестр		
1	Читка переліку запропонованих драматургічних творів	15

2	Ознайомлення зі світоглядом автора	17
3	Проблема та світогляд персонажу	17
4	Аналіз подійного ряду ролі	17
5	Пластичні та словесні особливості персонажу	17
6	Перевтілення в акторській професії	17
6 семестр		
7	Читка переліку класичних драматичних творів	15
8	Світогляд автора, епоха, стиль, жанр	19
9	Актуальність та проблематика драматургічного твору	19
10	Робота над словом, характером, характерністю	19
11	Внутрішні монологи та сценічні провізації	19
12	Створення сценічного персонажу класичної драматургії	19
	Разом	210

9. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.

Робота над сценічним образом дуже складна та кропітка. Вона потребує постійного тренування, здобутих навичок та умінь. Особливу увагу при самостійній роботі студенти повинні приділяти відпрацюванню рекомендацій, порад, виправлінь зауважень викладача, засвоєнню пройденого матеріалу на практичних індивідуальних заняттях, а також умінь користуватися списком рекомендованої літератури в навчальних програмах, а також рекомендаціям викладача, що дає можливість зекономити час.

Робота з Інтернетом, пошук та відбір матеріалу з використання ресурсів Інтернет прискорює та збільшує обсяг необхідного матеріалу, але разом з цим дає багато допоміжної інформації.

Робота з контрольними питаннями – самоперевірка та об'єктивна оцінка студентом своєї підготовки по минулої тематики та визначення готовності до вивчення майбутніх матеріалів.

10. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ СТУДЕНТІВ

- Особливості українського театру.
- Актор як митець.

- Види аналізу тексту драматургічного твору.
- Засоби визволення м'язів актора, застосованих у тренінгу.
- Сценічне мистецтво: виразні засоби.
- Поняття органічної дії у театральному мистецтві.
- Специфіка розвитку у актора сприйняття та уяви.
- Увага як головна якість актора.
- Поняття віри та сценічної наївності у театральному мистецтві.
- Простір та час у виставі.
- Вправи та етюди у процесі навчання актора.
- Драматургія як основа вистави – історія розвитку драматургії.
- Процес оволодіння актором категорії правди, логіки та послідовності.
- Проблема репетиційного процесу.
- Вибір драматургічних уривків для постановки.
- Застольний період роботи актора.
- Пошук художнього образу.
- Мізансценування.
- Види репетицій.

11. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівень досягнення запланованих результатів навчання перевірятиметься за допомогою рубіжних етапів контролю у формі усного опитування та практичного виконання тем курсу. Оцінка залежить від якості виконання завдань самотійної роботи студентів.

Завдання оцінювання є перевіркою розуміння та засвоєння навчального матеріалу.

Студент повинен вільно орієнтуватися в поняттях дисципліни, а також застосовувати їх практично; знати методику роботи при створенні сценічного образу, в уривках сучасної та класичної драматургії, вміти професійно аналізувати літературно-художні джерела, визначити головну проблему персонажу, вибудувати дієву лінію ролі, володіти внутрішнім монологом, мати здатність до імпровізації, створювати характер персонажу.

Форми поточного та підсумкового контролю. Методи навчання

Методи навчання: практичні методи (вправи, тренінги, етюдний метод),

наочні методи (ілюстрування, показ).

Форми контролю

- усне опитування;
- практичні завдання;
- перевірка завдання самостійної роботи;
- поточний перегляд.

Схема нарахування балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти

5 семестр

Розділ 1						Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

6 семестр

Розділ 2						Екзамен	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	T12	40	100
10	10	10	10	10	10		

Шкала нарахувань балів за основні форми навчальної діяльності:
 відвідування заняття (пара) — 1 бал
 опитування — 5 балів
 практичні завдання - 5 балів
 контрольні заняття — 10 балів
 підсумковий контроль (практичний показ, екзамен) — 40 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0-34	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

12. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ з/п	Найменування	Номер теми
1	Робочі програми	1-10
2	Силабус	1-10
3	Презентації	1-10
4	Аудиторія (спеціальний зал для занять)	1-10
5	Вигородки, елементи костюмів, реквізитів	3-5, 7-10
6	Фізична присутність партнерів (групові заняття)	1-10

13. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Антонович Д. Триста років українського театру, 1619-1919.- Львів, 2001
2. Барнич М. Майстерність актора: техніка "обману": навч. посіб. з майстерності актора (лекції та практичні заняття) – Київ: Ліра-К, 2016
3. Бобошко Ю. М. Режисер Лесь Курбас. Київ : Мистецтво, 1987. 187 с.
4. Бобошко Ю. М. Сьогодні українського театру / Ю. М. Бобошко – К.: Знання, 1971. – 45 с.
5. Борис, Ігор. Таїнство творіння актора та режисера [Текст] : науково-дослідницька монографія / Ігор Борис. – Харків : Друкарня Мадрид, 2020. – 224 с.
6. Брехт Б. Про мистецтво театру : збірка. Київ : Мистецтво. 1977. 244 с.
7. Брокетт О. Г. Історія театру : [посібник]. – Львів : Літопис, 2014
8. Брук Пітер. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр / Перекл. з англ. Я. Винницької та О. Матвієнко, післямова Б. Козака. – Львів, 2005.
9. Веселовська Г. І. Сучасне театральне мистецтво : навч. посібник – К.: НАКККіМ, 2014
10. Гротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. / Є. Гротовський. – Львів: Факел, 1999. – 185 с.
11. Історія українського театру. У 3 т. / Л. Барабан та ін. ; НАН України, ІМФЕ ім. М. Рильського. Київ, 2009. 876 с.
12. Кисіль О.Г. Український театр: дослідження. – К.: Мистецтво, 1968

13. Клековкін О. Ю. Містерія у генезітеатральних форм і сценічних жанрів : навч. посібник. – К. : КДІТМ ім. І.К. Карпенка-Карого, 2001
14. Коломієць Р. Театр Саксаганського і Карпенко-Карого. Київ : Мистецтво, 1984. 100 с.
15. Корифеї українського театру: Збірник / Упоряд., вступ., приміт. І. О. Волошина. – К.: Мистецтво, 1982. – 309 с.
16. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас: репетиція майбутнього. Київ : Факт, 1998. 469 с.
17. Красильникова О. В. Історія українського театру ХХ сторіччя : монографія. Київ : Либідь, 1999. 208 с.
18. Крег Г. Про мистецтво театру. Київ : Мистецтво, 1974. 320 с.
19. Курбас Л. Філософія театру / Л. Курбас; упоряд. М. Лабінський; [ред. М. Москаленко]. Київ : Основи, 2001. 917 с.
20. Наконечна О. Детермінанти створення і втілення сценічного образу в театральному мистецтві: монограф. / О. Наконечна. – Одеса: Астропринт, 2006. – 248 с.
21. Паві П. Словник театру. Львів, 2006. - 640 с.
22. Садовський І. К. Мої театральні загадки. – К., 1956
23. уклад. І. О. Борис. Шлях до професії актора театру та кіно (відповідно до вимог ЕCTS): навч.-метод. посіб. з навч. дисципліни "Майстерність актора" для студ. 1-4 курсів спец. "Актор драм. театру та кіно". Х. : ХДАК, 2012

Допоміжна

1. Айзенштадт В. Харьков театральный: статьи, рецензии, заметки 50-х–60-х годов. – Х., 1996
2. Гринишина М. Театральна культура рубежу ХІХ–ХХ століть : Реалізм. Дискурс / Ін-т проблем сучас. мистецтва НАМ України. Київ : Фенікс, 2013. 344 с.
3. Єрмакова Н. Березільська культура : історія, досвід / Ін-т екран. мистецтва Нац. акад. мистецтв України. Київ : Фенікс, 2012. 512 с.
4. Коломієць Р. Г. Традиції, канони і новації українського театру. Початок ХІХ – початок ХХ ст. / Ростислав Григорович Коломієць; Ін-т проблем сучасн. мист-ва НАМ України. – К.: Інтертехнологія, 2008 – 135 с.
5. Корнієнко Н. Український театр у переддень третього тисячоліття. Пошук (Картини світу. Ціннісні орієнтації. Мова. Прогноз). – К. : Факт, 2000. 160 с.
6. Миленька Г. Д. Історія зарубіжного театру (від Античності до Просвітництва: [навч. посібник]. – К. : Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова, 2007

7. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття : Акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. Київ :Інтертехнологія, 2006. 1054 с.
8. Проскураков В. Архітектура українського театру. Простір і дія. – Львів : Вид-во нац. ун-ту "Львівська політехніка", 2001
9. Український театр ХХ століття :антологія вистав / Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва ; за заг. ред. М. Гринишиної. Київ : Фенікс, 2012. 963 с.
10. Черкашин Р. О., Фоміна Ю. Г. Ми – березільці: театральні спогади-роздуми / Роман Олексійович Черкашин, Юлія Гаврилівна Фоміна.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури <http://lib-hdak.in.ua/>
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека <http://mtlib.org.ua/>
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка <https://korolenko.kharkov.com/>